

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

ВИПУСК 55

31 січня 2020 р.

м. Переяслав

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Рада молодих учених університету

Матеріали
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

31 січня 2020 року

Вип. 55

Збірник наукових праць

Переяслав – 2020

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ
«Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет
имени Григория Сковороды»

Совет молодых ученых университета

Материалы
Международной научно-практической интернет-конференции
**«ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ
НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ»**

31 января 2020 года

Вып. 55

Сборник научных трудов

Переяслав – 2020

УДК 001+37(100)

ББК 72.4+74(0)

Т 33

Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. – Переяслав, 2020. – Вип. 55. – 637 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Базалук О.О. – доктор філософських наук, професор

Воловик Л.М. – кандидат географічних наук, доцент

Дашкевич Є.В. – кандидат біологічних наук, доцент (Білорусь)

Доброскок І.І. – доктор педагогічних наук, професор

Євтушенко Н.М. – кандидат економічних наук, доцент

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Руденко О.В. – кандидат психологічних наук, доцент

Садиков А.А. – кандидат фізико-математичних наук, доцент (Казахстан)

Склярєнко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Халматова Ш.С. – кандидат медичних наук, доцент (Узбекистан)

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій.

©Автори статей

©Рада молодих учених університету

©ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди

правильного поводження з електроприладами, з м'якими, пральними, косметичними засобами. Навіть на уроках фізичної культури учні не турбуються про збереження власного здоров'я, про що їх доводилося часто попереджати. Виконуючи на уроках української мови та української літератури самостійні завдання, учні не дотримуються санітарних вимог у процесі читання та письма.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Горбатюк К. Ю., Кравець Н. П. Збереження здоров'я учнів з порушеннями інтелекту – важливе завдання учителя на уроках літератури / К. Ю. Горбатюк, Н. П. Кравець. Наукові засади підготовки фахівців природничого, інженерно-педагогічного та технологічного напрямків: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю (26 – 29 березня 2019 року): збірник тез. – Бердянськ: БДЛУ, 2019. – С. 83 – 85.

2. Коган О. В., Рудзевич І. Л. Психолого-педагогічні аспекти формування здорового способу життя в учнів з вадами інтелекту / О. В. Коган, І. Л. Рудзевич // Проблеми сучасної психології, 2013. – Вип. 3. – С. 237 – 249.

3. Кравець Н. П. Творчі завдання на уроках літератури та збереження здоров'я учнів з інтелектуальними порушеннями / Н. П. Кравець. Формування здоров'язберігальних компетенцій дітей та молоді: проблеми, розвиток, супровід: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Умань, 19 квітня 2018 р. / ред. кол. П'ясецька Н. А. (та ін.). – Умань: "Візаві", С. 32 – 34.

УДК 37.032

*Оксана Куліда
(Мелітополь, Україна)*

ФОРМУВАННЯ ГУМАНІСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЮРИСТА

У складних соціально-правових та економічних умовах вдосконалення української державності і суспільства в цілому все більші значно зростають загальні вимоги, що пред'являються громадськістю та роботодавцями до рівня професійної компетентності фахівців юридичного профілю, що неминує веде до необхідності вирішення невідомих раніше проблем навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти. Система сучасної вищої освіти повинна в підсумку забезпечити прискорену соціалізацію кожного випускника – майбутнього юриста, впевнене входження в самостійне трудове життя кожного молодого фахівця, закласти міцну базу для побудови успішної професійної кар'єри молодого юриста.

Ключові слова: гуманістична спрямованість особистості, майбутній юрист, педагогічні технології, загально-педагогічні принципи, спеціальні принципи.

In the complex socio-legal and economic conditions of improving the Ukrainian statehood and society as a whole, the general requirements of the public and employers to the level of professional competence of legal professionals are growing significantly, which inevitably leads to the need to solve previously unknown problems of the educational process. in higher education institutions. The system of modern higher education should ultimately ensure accelerated socialization of each graduate future lawyer, confident entry into the independent working life of each young specialist, to lay a solid base for building a successful young lawyer's professional career.

Key words: humanistic orientation of the individual, future lawyer, pedagogical technologies, general pedagogical principles, special principles.

Визначимо гуманістичну спрямованість особистості юриста через якісні характеристики професійної спрямованості. Гуманістична спрямованість особистості юриста – це система динамічних тенденцій [7,с.102]. До них можна віднести активну гуманістичну життєву позицію юриста, гуманістичні ідеали, гуманістичний світогляд, мотиви і інтереси суспільного значення, суспільно спрямовані життєві цілі юриста. У цю ж систему входить суспільно значуща перспектива – створення комплексу умов для щасливого всебічного розвитку кожної людини через захист інтересів окремої особистості і суспільства від будь-якого роду порушень законних прав і моралі [2, с.33; 10,с.150].

Формування гуманістичної спрямованості особистості юриста вимагає розробки спеціальних педагогічних підходів і технологій. В цьому напрямку виявлені серйозні проблеми, в тому числі:

- переважання в навчальному процесі репродуктивних методів і функціонального підходу обумовлює прагматичні і утилітарні тенденції підготовки майбутнього юриста;
- нестача або навіть повна відсутність психолого-педагогічної підготовки у викладачів-предметників;
- відсутність умов індивідуалізації процесу підготовки майбутнього юриста і розвитку творчих здібностей студентів-юристів [3].

Вирішення перерахованих проблем пов'язано з переглядом педагогічних підходів до підготовки майбутнього юриста і відповідних педагогічних технологій. Від навчальної та керуючої діяльності викладача акцент переноситься на активну пізнавальну діяльність студентів, збільшення частки проблемних методів навчання.

З метою формування гуманістичної спрямованості особистості юриста доцільно реалізувати наступні організаційно-методичні заходи: модульна побудова навчальних планів з індивідуальним вибором елективних курсів; рейтинговий підхід до оцінки знань і компетенцій; надання можливості для поглибленої самостійної спеціалізації; інформатизація навчального процесу та впровадження інтенсивних систем навчання; організація навчання за індивідуальними навчальними планами і програмами. Перераховані вище і деякі інші заходи проводяться в рамках впровадження сучасних педагогічних технологій [4,с.49], що включають в себе також і виховний аспект розвитку особистісних якостей. Крім того, вони ґрунтуються на сучасних традиціях в області проектування систем [9,с.112].

За результатами проведеного нами аналізу сучасних досліджень [2,3,7,10] можна зробити висновок, що для здійснення гуманістичної спрямованості особистості юриста педагогічна технологія підготовки майбутнього юриста повинна відповідати певним вимогам:

- відповідати класичним і нововиявленими в конкретній ситуації закономірностям навчального процесу;
- забезпечувати мотивацію до навчання, реалізацію принципів активного навчання;
- заохочувати впровадження педагогічних інновацій;
- сприяти актуалізації мети, планування і діагностиці діяльності викладача і студента;
- не відмовляючись від зарекомендованих себе колективних форм навчання, направити навчання кожного студента по індивідуальній траєкторії, оптимальної конкретно для нього програмою з урахуванням його особистих переваг, мотивації і здібностей;
- спонукати студента до рефлексії, самоосвіти, самоконтролю.

При проектуванні педагогічної технології підготовки майбутнього юриста необхідно дотримуватися таких загальнонаукових, загально-педагогічних та спеціальних принципів:

- принципи цілісності та системності педагогічної технології;
- принцип відкритості педагогічної системи;
- принцип модифікованості і відтворюваності педагогічної технології будь-яким викладачем в конкретно заданому педагогічному середовищі;
- принцип досяжності результату педагогічної технології, а також конкретно поставлених цілей навчання;
- принципи зворотного зв'язку і нелінійність елементів і підсистем педагогічної системи;

- принцип багатофакторності і пріоритетності зовнішніх і внутрішніх факторів, які безпосередньо впливають на процеси саморегуляції і самоорганізації педагогічної системи;
- принцип адаптованості педагогічної технології до особистості кожного студента;
- принцип достатності і потенційної надмірності навчально-наукової інформації;
- принцип оптимальності умов формування узагальнених знань при одночасному формуванні здатності до отримання нових знань, самоосвіти [3,7].

Інноваційні педагогічні системні розробки дуже перспективні і сприяють комплексної інтенсифікації та інформатизації навчання, а також самоорганізації особистості майбутнього фахівця [1,с.45]. Інтенсивні системи навчання, будучи відкритими для інновацій і доопрацювань, припускають можливість вибору студентом адаптованої освітньої траєкторії в руслі загальної педагогічної технології, з відповідною розробкою індивідуальної програми і навчального плану [12,с.94].

Оптимальною інтенсифікації підготовки майбутнього юриста сприяє збільшення щільності потоку навчально-наукової інформації за допомогою максимального профілювання загальних і юридичних дисциплін [5,с.263].

На підставі вищесказаного сформулюємо головні особливості реалізації передових педагогічних технологій у підготовці майбутнього юриста.

Перша і найбільш важлива специфічна особливість для подальшої юридичної діяльності. Перетворення студента з пасивного об'єкта зовнішнього педагогічного впливу на активний суб'єкт самостійної навчально-пізнавальної діяльності у взаємодії з викладачем та іншими студентами. Для цього викладачем створюються такі навчальні проблемні ситуації, в яких студент змушений шукати рішення поставлених як викладачем, так і іншими учасниками навчального процесу (сам студент і його колеги-одногогрупники) проблем самостійно. Такий підхід стимулює і привчає студентів до самостійного набуття знань. Студент звикає не тільки засвоювати презентовану педагогами готову інформацію і алгоритми дій, але також здійснювати дрібні особисті відкриття в процесі самостійного пошуку необхідної інформації і способів дії. В ході реалізації педагогічної технології підготовки майбутнього юриста студент повністю освоює пізнавальний цикл в єдності теоретичного та емпіричного [6,с.209].

Перейдемо до другої особливості. Незважаючи на необхідність запам'ятовування великих обсягів нормативно-правової інформації, педагогічні технології підготовки майбутнього юриста повинні бути спрямовані на формування в студентів механізмів логічного мислення, а не тривіальну експлуатацію пам'яті. Сформована в процесі навчання звичка логічного осмислення інформації дозволяє студентові у своїй подальшій професійній діяльності інтенсивно саморозвиватися і легко орієнтуватися в швидко мінливій обстановці [5,с.264].

Особливість третя: процес навчання будується на синтезі індуктивного і дедуктивного способів пізнання, рух думки від часткового до загального заплановано чергується з рухом від загального до конкретного при пріоритеті останнього [11].

Впровадження в навчальний процес перерахованих і інших інновацій неможливе силами окремо взятого педагога або навіть групи ентузіастів. Для ефективної модернізації підготовки майбутнього юриста в процесі навчання у виші необхідно побудувати всю вертикаль освітньої реформи, починаючи від нормативних актів і системи державного контролю.

Узагальнюючи результати проведеного нами аналізу сучасних досліджень, можна стверджувати, що в даний час на ринку затребувані юристи нового типу, здатні діяти чітко, швидко і ефективно, а головне – самостійно приймати рішення в проблемному професійно-правовому полі.

Основними показниками конкурентоспроможності та професійної зрілості фахівця стають сьогодні вміння, бажання і готовність не просто здійснювати професійну діяльність в стандартних напрямки й обсяги, а й реалізовувати інноваційне рішення нових професійних завдань нашого часу, для яких характерні: невизначеність в початкових умовах і в постановці самого завдання; надмірність або дефіцит інформації і ресурсів; протиріччя, що

вимагають вирішення; неоднозначність, варіативність можливих рішень; наявність ризику при реалізації результатів.

Здатність молодого юриста швидко знаходити ефективне вирішення виникаючих в юридичній практиці завдань стає головним критерієм компетентності та професіоналізму.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Александров Д. Професійні експектації студентства в умовах освітньої реформи: методологічний аспект / Д. Александров, А. Солоненко // *Versus*. – Вип. 2 (4). – Мелітополь: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2014. – С. 45-49.
2. Василик В.В. Гуманістична спрямованість системи юридичної освіти як умова розвитку правової держави / В.В.Василик // *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* : Зб. наук. пр. – Вип. 34. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2013. – С.33-39.
3. Василик В. І. (2014). Гуманістичне спрямування професійної підготовки майбутніх молодших спеціалістів юристів у процесі вивчення правових дисциплін. Дис... канд. пед. наук, спец.: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / В.І. Василик. – Вінниця. – 250 с.
4. Кісіль М. В. Гуманізація вищої освіти як сучасна тенденція / М. В. Кісіль // *Інноваційний розвиток суспільства за умов крос-культурних взаємодій* : матеріали конференції. – Суми, 2008. – С.49-51.
5. Котикова О.М. Результати формування ключової психолого-педагогічної компетентності майбутніх юристів / О. М. Котикова // *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету*. Серія: Педагогіка і психологія. – ВДПУ, 2010. – Вип.33. – С.263-267.
6. Маньгора В. В. Професійні компетенції майбутніх юристів / В. В. Маньгора // *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Серія: Педагогіка і психологія: Зб.наук.пр. – Вип. 39. – Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2013. – С.209-211.
7. Меліхова Ю.А. Формування гуманістичної спрямованості світогляду майбутнього юриста / Ю. А. Меліхова // *Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи* : IV Міжнар. наук.-практ. конф. : 25-26 квіт. 2013 р. – Харків : Харк. держ. акад. дизайну і мистецтв, 2013. – С.102-103.
8. Муравьева Л. В. Формирование гуманистической направленности личности будущего юриста в образовательном процессе вуза / Муравьева Людмила Вячеславовна // *Дис...канд.пед.наук 13.00.08: Теория и методика профессионального образования*. – Белгород, 2005. – 182 с.
9. Назаренко Н. В. Гуманістична спрямованість педагогічних технологій / Н.В.Назаренко // *Проблеми гуманізму і освіти*. Збірник матеріалів наук.- метод.конф. – Т. 2. – Вінниця: Універсум-Вінниця, 2002. – С.112-115.
10. Савіщенко В. М. Методологічні основи формування гуманістичних цінностей у майбутніх юристів / В. М. Савіщенко // *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти* : Зб. наук. пр. – Вип.9 (23). – Харків: НТУ «ХПІ», 2008. – С.150-153.
11. Сливка С. С. Професійна культура юриста / Сливка С. С. – Львів: Світ, 1999. – 366 с.
12. Солоненко А.М. Праксеологічна культура студента педагогічного університету: теоретичні засади / А.М. Солоненко // *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького*. Серія «Педагогіка». Мелітополь: Мелітопольський державний педагогічний університет ім. Богдана Хмельницького, 2014. – № 13 (2). – С. 94–98.
13. Фатхутдінова О.В. Філософські аспекти гуманітаризації правової освіти. Серія: філософські науки / О.В. Фатхутдінова // *Наукові записки Київського університету туризму, економіки і права*. – К.: КУТЕП, 2013. – Вип. 15. – С.189-199.

<i>Гульмира Бакирова</i> ФОРМИРОВАНИЕ И РАЗВИТИЕ ТВОРЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА И СПОСОБНОСТЕЙ ЛИЧНОСТИ	237
<i>Сарсенбай Балтаниязов</i> РАБОТА НАД РЕПЕРТУАРОМ БУДУЩИХ ВОКАЛИСТОВ	240
<i>Наталья Вагіна, Ольга Пастушенко</i> СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ	242
<i>Вікторія Звєкова</i> ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	245
<i>Оксана Зябкіна</i> СТАН УСНОГО ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ В УЧНІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ 2-4 КЛАСІВ	247
<i>Оксана Івченко, Ольга Кудрявцева</i> РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У ЗАЛУЧЕННІ ДО ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ	250
<i>Катерина Калайнова</i> ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	252
<i>Ikhtom Karimov</i> DEVELOPMENT OF STUDENTS' INTELLECTUAL COMPETENCIES IN THE LEARNING PROCESS	254
<i>Манзура Келдієрова</i> БЎЛАЖАК ЎҚИТУВЧИЛАРНИ КАСБИЙ ФАОЛИЯТГА ТАЙЁРЛАШНИНГ ПЕДАГОГИК-ПСИХОЛОГИК ХУСУСИЯТЛАРИ	258
<i>Наталія Кепенач, Іван Пекар</i> ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ – ВИМОГА ЧАСУ	261
<i>Ніна Кравець, Катерина Горбатюк</i> СТАН САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНИХ ЗНАНЬ І НАВИЧОК В УЧНІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ 7-8 КЛАСІВ	265
<i>Оксана Куліда</i> ФОРМУВАННЯ ГУМАНІСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЮРИСТА	267
<i>Марина Логвинова, Ірина Рогова</i> STEM-ОСВІТА ЯК НОВИЙ ОСВІТНІЙ ТРЕНД	271
<i>Шухрат Мамарахимов, Шоира Абдурасулова, Дилфуза Мансурова</i> БЎЛАЖАК БОШЛАНҒИЧ СИНФ ЎҚИТУВЧИЛАРИНИ КЎРГАЗМАЛИ МЕТОДЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШГА ЎРГАТИШ	273
<i>Асом Маматкулов</i> ТВОРЧЕСКОЕ МЫШЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ НАВЫКОВ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ	274
<i>Анастасія Невелика, Наталя Зелененко</i> ВИКОРИСТАННЯ ТРЕНІНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ВИДИ ОЗДОРОВЧО-РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ»	278
<i>Рсалды Оразалиева</i> РАЗВИТИЕ ТВОРЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ СТУДЕНТОВ ВУЗА НА ПЛЕНЭРЕ	281
<i>Наталія Павлюк</i> ПРОФІЛАКТИКА ТРАВМАТИЗМУ ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ ІЗ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ Й ПЕРША ДОЛІКАРСЬКА ДОПОМОГА	285